

KALIX KOMMUN

2024-11-27

Mötesanteckningar öppet dialogmöte

Informations- och dialogmöte för nationella minoriteter

Deltagare: 13 personer anmälda, varav 10 personer kom.

Representanter från kommunen:

KS: Britt-Inger Nordström (kommunstyrelsen), Maria Vanhapiha Bergström (samordnare för finska och meänkieli)

Utb: Torgny Olofsson (utbildningsnämnden), Tiina Vesala (rektor i förskolan)

Frånvarande: Robert Fredriksson (kommunstyrelsen), Sven Nordlund (fritid- och kulturnämndens ordförande), Inga-Lis Samuelsson (ordförande i socialnämnden), Malin Drugge (områdeschef äldreomsorgen) Margit Pettersson (enhetschef kultur, biblioteket)

Dialogmötet genomfördes till största del på finska, efter önskemål av deltagarna.

- Kort genomgång om nationella minoriteters rättigheter samt vad förvaltningskommun för finska och meänkieli innebär.
- Kort genomgång av föregående möte.
- De olika förvaltningarnas arbete med nationella minoriteter.
- Presentation av budgetförslag för år 2024 gällande förvaltningskommun finska/meänkieli.
- Öppen dialog och diskussion.

Information: Skyltningen av kommunhuset med kalken samt Kalix kommun på tre språk, verkar äntligen vara nära, bygglovsansökan är inskickad. Vigsel på finska kommer att vara möjlig från 2025. Mycket intresse för filmen på meänkieli, roligt att språken syns.

Finsk version av *Om krisen eller kriget kommer* efterfrågas. Det finns en digitalversion på de nationella minoritetsspråken på MSB:s hemsida, som man kan skriva ut.

Kommunen trycker ett antal på finska och meänkieli, som kan hämtas i kommunhusets reception från och med 4/12.

Kultur: Rekordår för evenemangen med nya och gamla besökare, varm och positiv atmosfär samt fler som är stolta över sina rötter. Folk har även hittat nya vänner via evenemangen. Fler intresserade av finska och meänkieli, språk och kultur. Teater-, bio- och musikevenemangsrekord, som mest hade vi närmare 250 besökare på Tornedalskulturen med Hillaviik, körer och dansare. I Kalix försöker vi ha aktiviteter kontinuerligt under året för att dessa språk ska bli naturliga inslag i vårt samhälle och att människor får chansen att träffas mer frekvent, i princip en gång i månaden, i stället för att satsa stort på exempelvis en temavecka.

Önskemål om mummodisco/äldredisco, likt det som finns i Finland, vore roligt.

Önskemål om dagaktiviteter/sociala träffpunkter öppet för alla, som inte är föreningsknutet, för att motverka ofrivillig ensamhet och få använda sitt språk. Träffar gärna 1 gång i veckan, centralt i Kalix, kanske biblioteket eller folkets hus. Gärna med olika teman exempelvis sittjympa, författarbesök, någon som läser, föreläsare, myndigheter, finsk skatt, broschyren om kriget kommer.

Kommunen undersöker om vi har möjlighet att ordna sådana träffar och beaktar önskan om mormorsdisco.

Utbildning: Finska efter skoltid för en del elever, många väljer att inte läsa då. Modersmål borde ingå i ordinarie timplanen. (Detta var ett av förslagen i Jarmo Lainios utredning, men staten har inte anammat det)

Från ht 2025 kommer en ändring i skollagen, då slopas kravet på förkunskaper för att få läsa nationella minoritetsspråk som modersmål på gymnasiet. I Kalix kommer det inte att vara någon skillnad, då kommunen redan tidigare slopat det kravet. I Kalix finns också möjligheten att läsa finska som språkval på högstadiet och i gymnasiet, vilket är viktigt. Få föräldrar väljer att sina barn ska få gå i förskola där väsentlig del av undervisningen sker på finska eller meänkieli. Närheten till Tornedalen och Finland kan vara en orsak, att man ändå får del av språken. Men vi måste försöka få upp intresset! Alla förskolebarn har fått ta del av teater med inslag av finska, vilket var riktigt uppskattat och det är viktigt för språkets status.

Äldreomsorg: Det diskuterades om att äldreomsorgsfrågan måste hållas levande och alltid vara aktuell trots det låga intresset av enkäten tidigare i år. Om det inte går att ordna en finsk avdelning, kan en alternativ idé vara att det skulle finnas två som kan finska i varje arbetsteam – då är det inte lika sårbart eller lika stort behov av en avdelning. En del tror att de får sämre vård på finska eller inte vågar kräva sina rättigheter, viktig fråga i och med att man som dement går tillbaka till finska språket. En synpunkt var också att många som jobbar inom vården inte kan det svenska språket heller och det innebär att de finskspråkiga måste tolka och hinner inte prata

finska. Intresset för finsk/meänkieli kultur har ökat på boendena och vi har haft musik-Seppo som turnerat några gånger per år, Kalixin Pirteät har sång och musik i Rönngårdens matsal på fredagar, Vår kulturvagg har kulturaktiviteter på Näsbygården och Rosengården.

Budgetförslaget:

Budgetförslaget är ungefär samma som tidigare år, med små differenser. Samordnarens lönepott är högre än förra året. Inga annonskostnader för val detta år. Mer till kulturen för barn och unga, alla åldrar samt mer till äldreomsorgens kulturaktiviteter. Det var inga större funderingar kring budgeten och det ansågs bra med mer till kulturen.

Övrigt: Årets julkalender är inspelad i Norrbotten och har samiska inslag, dessutom sjunger Maxida Märak (artisten från Kalix sommarkalas 2024) i den. Bra att våra nationella minoriteter uppmärksammas. SKR (Sveriges kommuner och regioner) startar politikernätverk år 2025 för arbetet med nationella minoriteter, Kalix kommun har anmält deltagande. Förslag om att vi även kan ha lite workshop-inspirerade gruppdiskussioner.